

16. Palvelubussi-toiminnan uudelleenarviointi

Nykytilanne	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Palvelubussi jatkaa nykyisellä palvelutasolla.	Alennetaan palvelubussin palvelutasoa, esim. yhdistämällä reittejä ja harventamalla liikennöintiväliä ja -päiviä	Palvelubussin toiminta lakkautetaan kokonaan. Lempäälän kunta ei tarjoa asukkailleen enää palveluliikennettä.

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Lempäälän kunnassa liikkumisen tarvetta tuetaan kunnan toimesta järjestettävällä palvelu- ja kutsuohjaustyypisellä joukkoliikenteellä. Lempäälän järjestämän palveluliikenteen käyttäjäkohderyhmänä toimivat kunnan ikääntyvät sekä liikuntarajoitteiset ihmiset, eli ne kenelle tavallisella linja-autolla kulkeminen tuottaa hankaluuksia ja arkiliikkumisen mahdollisuudet kärsivät. Palveluliikenne on siitä huolimatta kaikille avointa joukkoliikennettä, joka on kuitenkin tarjonnaltaan kohdennettu vastaamaan ikäihmisten, vammaisten sekä muiden erityisryhmien asiointitarpeita. Palveluliikenne on taksin ja bussin välimuoto, joka voi joustavasti poiketa tavanomaiselta reitiltään sekä kuljettaa asiakkaita kotipihaan asti.

Pirkanmaan hyvinvointialue järjestää Lempäälässä vammaispalvelulakiin perustuvia vaikeavammaisten ihmisten kuljetuspalveluita sekä sosiaalihuoltolakiin perustuvia liikkumista tukevia kuljetuspalveluita. Kaikki muu palveluliikenne on Lempäälän kunnan järjestämää. Pirkanmaan hyvinvointialue on todennut kuntien järjestämän esteettömän ja toimivan julkisen joukkoliikenteen sekä kunnan palveluliikenteen olevan aina ensisijainen vaihtoehto kuntalaisten liikkumisen tukemisessa. Pirkanmaan hyvinvointialueella tehdään vuoden 2024 aikana palvelujen yhtenäistämistä sekä sopeuttamistoimia, jotka tulevat vaikuttamaan hyvinvointialueen tarjoaman palveluliikenteen palvelutasoon alentavasti.

Lempäälässä palveluliikenteen hankinta on tehty yhdessä koulukuljetusten hankinnan kanssa, sillä palvelubussiliikennöitsijän liikennöintiä on hyödynnetty myös kunnan lakisääteisiä koulukuljetuksia hoitavana liikennöintinä. Palveluliikenteen kilpailutuksesta on Lempäälän kunnassa päättänyt kasvatus- ja opetuslautakunta.

Voimassa oleva palveluliikenteen sopimus nykyisen liikennöitsijän (Ylitalo Yhtiöt Oy) kanssa on tehty ajalle 01.08.2021 – 31.07.2024, sis. optiokaudet 01.08.2024 – 31.07.2025 ja 01.08.2025 – 31.07.2026. Ensimmäisen optiokauden käyttöönottoa käsiteltiin kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessa 17.01.2024 § 11. Kyseisessä kokouksessa kasvatus- ja opetuslautakunta päätti ottaa käyttöön ensimmäisen optiovuoden ajalle 01.08.2024–31.07.2024. Toisen optiovuoden käyttöönotosta tulee päättää 31.01.2025 mennessä.

Kustannusjako näille kahdelle linjalle on tehty yhdyskunnan palvelualueen sekä kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen välillä. Yhdyskunnan palvelualueelle aiheutuvat palveluliikenteen kulut rahoitetaan avoimen joukkoliikenteen kustannuksista. Yhdyskunnan palvelualueen kustantama palvelubussi on tähän asti pääsääntöisesti hoitanut palveluliikennettä siinä, missä kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kustantama palvelubussi on hoitanut lakisääteisiä koulukuljetuksia. Linjojen välillä on ollut joustavuutta esim. keskipäivien aikaan, jolloin koulukuljetustarpeita ei ole ollut. Pirkanmaan hyvinvointialueen erkaannuttua kunnan toiminnasta, yhdyskunnan palvelualueen kustantamaa palvelubussia on käytetty myös koulukuljetuksiin (pl. palveluliikenteen ajot kahtena päivänä viikossa). Yhdyskunnan palvelualueen kustantama palvelubussi voidaan pienillä aikataulumuutoksilla vapauttaa kokonaan koulukuljetusten käyttöön, joihin tällä hetkellä tarvitaan lisää kuljetuskapasiteettia.

Nykyisellä toimintamallilla palveluliikennettä on järjestetty arkipäivisin klo 6-18 välisenä aikana kahdella 14-paikkaisella linja-autolla. Lempäälän palveluliikenteessä on otettu käyttöön kaupunkiseudun paikallisliikenteen (Nysse) hinnastot, jolloin avoimen joukkoliikenteen Nysse-lipulla voi matkustaa myös palvelubusseissa. Palvelubussi liikennöi eri päivinä aikataulunsa mukaisilla reiteillä. Kuljetuksen tilaus tapahtuu puhelimitse autoon soittamalla. Samassa yhteydessä sovitaan tarkka noutoajankohta sekä mahdolliset erityistarpeet (esim. kotiovelta nouto).

Palvelubussin nykyinen liikennöinti tarjoaa kuntalaisille monipuolisen liikkumisen mahdollisuuden ja samalla edistää kuntastrategian HYTE-tavoitteita. Säännöllinen palveluliikenne vahvistaa mm. ikäihmisten terveyteen liittyviä aktiviteetti- ja palvelutarpeita. Palvelubussin tarjoama liikennöinti ehkäisee myös kohderyhmien syrjäytymistä muusta yhteisöstä (yhteisöllisyys ja osallisuus). Täydentävien koulukuljetusten sisällyttäminen palveluliikenteeseen auttaa kuntaa pitämään koulukuljetusten palvelutason korkealla ja auttamaan yhteiskunnallista panostusta lasten ja nuorten koulutukseen sekä hyvinvointiin.

Käyttöaste on ollut yleisellä tasolla suosittua, mutta päivä- ja reittikohtaisesti on havaittu suuria eroja (esim. joissain tilanteissa palvelubussi on tilattuna kuljettanut 1-2 henkilöä Säijästä Lempäälän keskustaan muuten tyhjällä autolla koko matkan). Lempäälän palveluliikenteessä kohderyhmä koostuu suurimmaksi osaksi ikäihmisistä, joista suurinta osaa avustetaan aina kuljettajan toimesta (esim. kauppareissulla ostokset kannetaan aina ulko-ovelle asti). Koululiikenteen lisäksi Lempäälän kunnan hankkimalla palveluliikenteellä hoidetaan mm. asiointiliikennettä sekä harrastus- ja virkistyskuljetuksia. Virkistyskuljetuksia on tehty mm. Tampereella sijaitseviin uimahalleihin, Ideaparkiin sekä Tammelan torille. Torimatkat ovat olleet kohderyhmien keskuudessa erittäin suosittuja.

Palvelubussin palvelutason rajoittaminen tekisi reiteistä linjamaisempia: liikennöinti keskitettäisiin enemmän kaava-alueille, jotta ajokilometrejä saadaan vähennettyä.

Palveluliikennettä on Suomessa järjestetty kaupunki- ja kuntavetoisesti. Palveluliikenteen järjestäminen ei ole kunnille lakisääteistä. Kaupungit ja kunnat päättävät sisäisesti palveluliikenteen palvelutasosta ja ovat oikeutettuja määrittelemään liikennöinnin yksityiskohdat ilman ohjaavia säädöksiä. Kaupungit ja kunnat ovat asettaneet palveluliikenteelle erilaisia palvelutasoon vaikuttavia rajoituksia, esim. Lahden kaupungissa palveluliikenteen alaikäraja pidettiin pitkään 60 ikävuodessa, ennen vuonna 2021 tehtyä liikennöintimuutosta. Suuremmissa kaupungeissa/kaupunkiseuduilla palveluliikennettä järjestetään avoimen paikallisliikenteen täydentävänä joukkoliikennepalveluna, joissa liikkumista tuetaan aina ensisijaisesti esteettömän ja toimivan julkisen joukkoliikenteen kautta.

Palveluliikennettä on Lempäälässä hyödynnetty kunnan lakisääteisissä koulukuljetuksissa. Koulukuljetuksia on liikennöity osittain samalla pienkalustolla kuin palveluliikennettä. Koulukuljetusten järjestäminen palveluliikenteen kautta on tapahtunut samalla periaatteella kuin muu palveluliikenne eli tarvittaessa kuljettajan saa kiinni puhelimitse ja kuljetuksista voi sopia joustavalla aikataululla. Kuljettaja on huomionnut myös lasten erityistarpeita. Palveluliikenteen resurssien vähentämisestä huolimatta kunnan tulee järjestää kaikille kunnan lapsille ja nuorille lakisääteiset koulukuljetukset. Koulukuljetukset järjestetään muusta palveluliikenteestä erillisenä kokonaisuutenaan.

Valmistelijat: liikenneinsinööri Valtteri Partanen

	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kuntastrategia	Ei muutosta	Ei merkittävää strategiavaikutusta	Osin strategian vastainen: yhteisöllisyys, hyvinvointi ja yleinen elämänlaatu kärsivät etenkin ikäihmisten keskuudessa. Myös negatiivisia ympäristövaikutuksia.
Talous	Ei muutosta	Vuosittainen menosäästö: 70 000 euroa Kohderyhmien liikkumattomuus saattaa näkyä muilla tavoin kunnan taloudessa, esim. lisäkustannusten muodossa.	Vuosittainen menosäästö: 150 000 euroa Kohderyhmien liikkumattomuus saattaa näkyä muilla tavoin kunnan taloudessa, esim. lisäkustannusten muodossa.
Henkilöstö	Ei henkilöstövaikutuksia.	Ei henkilöstövaikutuksia.	Vähentää henkilöstön työmäärää: palveluliikenteen vastuutahot organisaation sisällä katoavat kokonaan.
Kuntalaiset	<p>Palvelubussi tarjoaa ikääntyville ja liikuntarajoitteisille kuntalaisille monipuolisen mahdollisuuden päästä lähipalvelujen pariin.</p> <p>Kuntalaisiin pätevät samat vaikutukset, jotka on linjattu kuntastrategian painopisteiksi (HYTE, yhteisöllisyys ja osallisuus, lasten ja nuorten koulutus).</p>	<p>Negatiivinen vaikutus: ikääntyvien ja liikuntarajoitteisten kuntalaisten asiointimahdollisuudet heikkenevät jonkin verran.</p> <p>Palvelubussin liikennöinti ei ole enää yhtä joustavaa kuin ennen ja kohderyhmien erityistarpeita ei välttämättä voida aikataulustyistä huomioida. Virkistys- ja harrastusliikenne saattaa rajoittua merkittävästi, mikäli palveluliikenteen resurssit päätetään keskittää vain yhden kokonaisuuden, esim. keskustassa tapahtuvan asiointiliikenteen mahdollistamiseen.</p>	<p>Negatiivinen vaikutus: ikääntyvien ja liikuntarajoitteisten kuntalaisten asiointimahdollisuudet heikkenevät huomattavasti.</p> <p>Kohderyhmien itsenäinen toimintakyky sekä kotona asumisen edellytykset heikkenevät. Joidenkin ikäihmisten syrjäytyminen kasvaa huomattavasti.</p> <p>Ainoat Lempäälään jäävät palveluliikenteen kuljetuspalvelut ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen lakisääteisiä kuljetuksia.</p>
Lapset	Ei muutosta	Negatiivinen vaikutus: lasten koulukuljetuskokonaisuuden eriyttäminen muusta palveluliikenteestä laskee kunnassa aiemmin korkealla ollutta, joustavien koulukuljetusten palvelutasoa.	Sama vaikutus on vaihtoehdossa 1.
Ympäristö	Ei muutosta	Ei merkittävää vaikutusta ympäristöön: palvelutason alenemisen seurauksena kohderyhmien omaiset saattavat alkaa järjestämään kuljetuksia omaehtoisesti, jolloin kulkumuotona on suurella todennäköisyydellä	Oletettu negatiivinen vaikutus: muun henkilöajoneuvo-liikenteen tuottamat päästöt sekä muut ympäristöhaitat saattavat kasvaa. Palveluliikenteellä hoidettuja kuljetuksia tehdään

henkilöauto. Sama pätee myös koulukuljetuksiin niiden lasten osalta, jotka eivät kuulu lakisääteisten koulukuljetusten piiriin.

Kehityssuunta on mahdollisesti ympäristön ja päästöjen osalta negatiivinen. Yksi palvelubussilla tehty matka vastaa noin neljää henkilöautolla tehtyä matkaa.

kohderyhmien omaisten toimesta.

Pitkällä aikavälillä lisääntyvä henkilöautoilu kuluttaa enemmän ajoratoja ja aiheuttaa ajoratojen kunnossapidolle koituvia kustannuksia, mikäli ajoradat halutaan pitää liikennöitävässä ja turvallisessa kunnossa. Tampereen kaupunkiseudun kunnista Lempäälässä autoillaan nykytilastojen mukaan tällä hetkellä eniten.

Yritykset ja työllisyys

Lempääläläiset yritykset säilyttävät palveluliikenteen avulla osan asiakkaistaan. Palveluliikenteen yhteistyötä on tehty Lempäälässä mm. kuntosali- ja hyvinvointiyrittäjien kanssa.

Työllisyyteen tai sen kehitykseen ei ole merkittävää vaikutusta, sillä suuri osa palveluliikenteen kohderyhmistä on osittain tai kokonaan työelämän ulkopuolella.

Aiemmin palveluliikenteestä hyötyneet yritykset menettävät jonkin verran säännöllisiä asiakkaitaan, koska liikkuminen palveluiden pariin ei ole enää kaikille mahdollista.

Lempäälän kunnan työllisyyden kasvuun ei vaikutusta.

Nykyinen palveluliikenteen liikennöitsijä menettää sopimuksen, jos optiovuotta ei käytetä.

Aiemmin palveluliikenteestä hyötyneet lukuisat lempääläläiset ja muut seudun yritykset saattavat menettää asiakkaitaan, koska kunnan toimesta järjestetty palveluliikenne lakkautetaan.

Lempäälän kunnan työllisyyden kasvuun ei vaikutusta.

Nykyinen palveluliikenteen liikennöitsijä menettää sopimuksen, jos optiovuotta ei käytetä.

Kunta ei enää järjestä ja kilpailuta palveluliikennettä, joten seudulla toimivat palvelu- ja kuljetusliikenteen yritykset menettävät yhden tilaajan/osan aiemmista sopimuksista.

17. Lähikirjastojen toiminnan uudelleenarviointi

Nykytilanne	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kirjastojen aukiolo perustuu täysin palveluaukioloon ja on täysin riippuvaista henkilökunnan läsnäolosta.	Kuljun ja Sääksjärven lähikirjastoihin toteutetaan omatoimisen asiointin mahdollisuus. Henkilökunta on myös paikalla palvelemissa kuntalaisia tiettyinä aikoina.	Kuljun ja Sääksjärven lähikirjastoihin toteutetaan omatoimisen asiointin mahdollisuus. Omatoimisen asiointin lisäksi kirjaston palveluaukioloa ei tarjota, vaan henkilökunta on paikalla hoitamassa logistiikkaa.

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Kirjasto on lähialueen keskeinen kohtaamispaikka, jossa toteutetaan kirjastolakia. Kirjastolain mukaan kirjastojen tehtävänä on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Lähikirjastoissa tehdään aktiivista lukutaitotyötä, joka on kaikkien kansalaistaitojen perusta. Kirjastolla on sosiaalista ja yhteisöllistä merkitystä, joka ehkäisee yksinäisyyttä. Molemmat lähikirjastot ovat tärkeitä kohtaamispaikkoja ja koulut käyttävät aktiivisesti kirjastoja.

Sääksjärven kirjasto sijaitsee kaupunginosan keskuksessa koulun ja liikenneympyrän läheisyydessä. Kirjasto on pieni tunnelmallinen lähikirjasto, jossa on monipuolinen kokoelma. Sääksjärven kirjaston osalta on mietittävänä mahdollisen uuden kirjastorakennuksen toteuttaminen liittyen alueen kehittämissuunnitelmiin ja uusiutumisen yleissuunnitelmiin.

Kuljun kirjasto sijaitsee Kuljun tiilikoulun rakennuksessa. Omatoimiratkaisulla saadaan parannettua kirjaston aukioloaika ja se antaa mahdollisuuden kehittää henkilöstön osallistumista asiakaspalveluun ja Lempäälän kirjastojen yhteiseen toiminnan parantamiseen.

Lempäälän lähikirjastot Kuljussa ja Sääksjärvellä ovat auki tällä hetkellä vain arkipäivisin ja kaikki kirjaston aukiolo on palveluaukioloa. Lähikirjastojen aukiolot on tällä hetkellä mitoitettu henkilöstöresurssin ja toimintaympäristön mukaan, ja toimintaympäristön työssäkäyvien asiakkaiden huomioiminen on ollut nykyisillä ratkaisuilla mahdotonta huomioida. Aukioloajat nyt:

-Kuljun kirjasto: ma-to 12-17, pe 12-15.

-Sääksjärven kirjasto: ma-ti 13-19, ke-to 9-15, pe 12-15

Molemmissa päätösvaihtoehdoissa (1 & 2) omatoimisen asiointin toteuttamisella tavoitellaan tilojen ja kokoelmien käytön tehostamista, aukiolojen laajentamista sekä kirjaston sisäisten toimintatapojen ja yhteistyön kehittämistä muuttuvassa toimintaympäristössä. Päätösvaihtoehdot on valmisteltu siten, että lähikirjastot olisivat joka päivä auki 8-20.

Kuntastrategian tavoitteen mukaan palveluiden on pysyttävä väestön kasvua vastaavana. Lisäksi tavoitteen mukaan yhteisöllisyys ja kuntalaisten aktiivisuus ja osallisuus vahvistuvat ja monipuolistuvat entisestään. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään yhteistyössä kolmannen sektorin ja kumppanuustiimeissä toimivien yhteistyökumppanien kanssa. Kuntastrategian mukaan kehitämme myös Sääksjärven ja Marjamäen alueita kuntakeskuksen lisäksi.

Valmistelijat: yhteisöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki, järjestösuunnittelija Anu Nevalainen, kirjastopäällikkö Jarkko Rikkilä, kulttuuripäällikkö Kiti Mäkinen

	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kunta- strategia	Ei muutosta	Strategian mukainen: palvelutaso paranee omatoimiaikojen kautta	Osin kuntastrategian vastainen: ei ole täysin linjassa Sääksjärven kehittämisen kanssa
Talous	Ei muutosta	Vuosittainen menosäästö: 5000 euroa	Vuosittainen menosäästö: 5000 euroa
Henkilöstö	Ei muutosta	Vähentää sijaisten tarvetta.	Vähentää sijaisten tarvetta. Lisää fyysistä kuormitusta henkilöstössä. Merkittävä heikennys kirjasto-ammattillisuuteen.
Kuntalaiset	Ei muutosta	Positiivinen vaikutus: kirjaston palveluajat laajenevat omatoimikirjaston käyttöönoton myötä.	Positiivinen vaikutus: kirjaston palveluajat laajenevat omatoimikirjaston käyttöönoton myötä. Negatiivinen vaikutus: lähikirjastoissa ei ole saatavilla henkilökunnan tarjoamaa palvelua. Sisältöjen avaaminen ja vinkkaustoiminta loppuvat. Asiakkaiden moninaiset, yksilölliset ja erilaiset palvelutarpeet ja esimerkiksi digituki ja -opastus jäävät hoitamatta. Yksilön valmiudet selvitä digitalisoituvassa ja monimutkaistuvassa yhteiskunnassa heikentyvät.
Lapset	Ei muutosta	Ei vaikutusta	Negatiivinen vaikutus: henkilökunta ei opasta ja avusta kirjaston käytössä. Lapsiasiakkaat tarvitsevat erityistä apua kirjaston käytön opetuksessa. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen pääsy lähikirjastojen sisältöihin ja palveluihin vähenee merkittävästi. Lasten lukutaito voi heikentyä.
Ympäristö	Ei muutosta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Yritykset ja työllisyys	Ei muutosta	Positiivinen vaikutus: omatoimikäytöllä mahdollistetaan kirjastojen tilojen laajempi käyttö, jolloin kirjaston merkitys työskentelytilana ja elinikäisen oppimisen tukijana voi vaikuttaa positiivisesti myös alueen työllisyyteen.	Sama vaikutus kuin vaihtoehdossa 1.

18. KYLLÄ-sopimusten laajentaminen

Sopeutustoimi

Laajennetaan Kyllä-sopimusten käyttöä

Taustaa: Kyllä-sopimuksessa sovitaan järjestöjen/kolmannen sektorin ja Lempäälän kunnan välisistä ydintehtävistä ja -velvoitteista. Kyllä-sopimuksen tarkoituksena on kehittää lempääläläisen yhteisön ja kunnan välistä kumppanuutta ja yhteistyötä sekä erityisesti edistää lempääläläisille tarjottavia hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita.

Talous Vuosittainen menosäästö: 50 000 euroa

Henkilöstö Ei henkilöstövaikutuksia

Strategia Strategian mukainen: hyvinvointia ja terveyttä edistetään yhteistyössä kolmannen sektorin ”—” kanssa. Yhteisöllisyys ja kuntalaisten aktiivisuus ja osallisuus vahvistuvat ja monipuolistuvat entisestään.

Kuntastrategian mukaan kunnan aktiiviset yhteisöt ja kuntalaisten monipuolinen osaaminen ovat keskeisiä resursseja. Etsimme uusia ja joustavia ratkaisuja yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhdistysten kanssa. Kannustamme Lempäälässä asuvia ja toimivia oma-aloitteisuuteen ja tuemme kuntalaisten vahvaa osallistumista ja aktiivista kehittämistä.

Valmistelijat: yhteisöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki

19. Tykkilumilatujen palvelutaso

Nykytilanne	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Lempäälän kunnassa on tykkilumilatut, jotka tykitetään keväällä ja säilötään syksyä varten.	Tykkilumiladun tykittämisen toimintatapa muutetaan siten, että lumi tykitetään vain syksyllä suoraan maahan ilman säilytystä.	Lempäälän kunta ei ylläpidä tykkilumilatua.

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Lempäälän tykkilumilatu on pituudeltaan n. 1,2 km. Tykkilumiladun myötä hiihtokausi aukeaa keskimäärin viisi (5) vuorokautta luonnonlumilatuja ennen. Tykkilumilatu kustantaa vuosittain n. 50 000 euroa. Tykkilumiladun kustannukset syntyvät vesimaksusta, sähkölaskusta, säilöntämateriaalista, säilönnästä, siirrosta ja ladunteosta.

Lähikuntien tykkilumilatut:

-Valkeakoski: 1,5-2 km

-Ylöjärvi: 1,6 km

-Nokia: ei ole

Lempäälän kuntastrategian tavoitteen mukaan kuntalaisten elinympäristö lähiliikuntapaikkoineen tukee hyvinvointia ja terveyttä edistävää liikkumista ja aktiivista elämää. Strategian mukaan vihreää siirtymää toteutetaan ekologisilla ja ympäristöllisesti kestäville valinnoilla.

Valmistelijat: yhteisöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki, järjestösuunnittelija Anu Nevalainen, kulttuuripäällikkö Kiti Mäkinen, kirjastopäällikkö Jarkko Rikkilä

	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kunta-strategia	Strategian mukainen: lähiliikuntapaikat tukevat liikumista ja aktiivista elämää osin strategian vastainen: ympäristövaikutusten osalta	Ei merkittävää vaikutusta: kunnan lähiliikuntapaikkojen käytettävyys ei alene merkittävästi osin strategian vastainen: ympäristövaikutusten osalta	Sama vaikutus kuin vaihtoehdossa 1.
Talous	Ei muutosta	Vuosittainen menosäästö: 15 000 euroa (riippuen sääolosuhteista)	Vuosittainen menosäästö: 50 000 euroa
Henkilöstö	Ei muutosta	Ei vaikutusta	Työmäärä vähenee, kun ostopalvelusopimukset päättyvät.
Kuntalaiset	Kuntalaiset pääsevät hiihtämään keskimäärin viisi vuorokautta aikaisemmin kuin luonnonladuille	Kuntalaiset pääsevät hiihtämään keskimäärin kolme vuorokautta aikaisemmin kuin luonnonladuille	Kuntalaiset pääsevät hiihtämään sääolojen mukaan, arviolta viisi vuorokautta myöhemmin kuin tykkilumiladulla. Hakkarin ladut saadaan keväisin nopeammin kävelijöiden käyttöön.
Lapset	Ei muutosta	Ei vaikutusta: koulujen ja varhaiskasvatuksen lapset ja nuoret hiihtävät luonnon lumella, ei tykkilumiladulla.	Ei vaikutusta. Sama kuin vaihtoehto 1.
Ympäristö	Negatiivinen vaikutus: tykitykseen käytetään 5000 kuutiota puhdasta juomavettä, josta 25-30 % menee hukkaan säilytyksen aikana.	Negatiivinen vaikutus: sama kuin nykytilanne.	Ekologinen kestävyys paranee huomattavasti. Hiilineutraali kunta -tavoitteiden saavuttaminen edistyy.
Yritykset ja työllisyys	Ei muutosta	Ei merkittävää vaikutusta.	Vaikuttaa yrityksiin, joiden kanssa on tehty ostopalvelusopimus. Muut latusopimukset säilyvät.

20. Polttopuupalvelun tarkastelu

Nykytilanne	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kunta toimittaa virkistyspaikkoihin polttopuita kuntalaisten käytettäväksi	Polttopuupalvelun toimintatavan muutos	Polttopuupalvelun lakkauttaminen

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Nykyisen toimintamallin mukaan kunta toimittaa virkistyspaikkoihin polttopuita kuntalaisten käytettäväksi. Vaihtoehdossa 1 "Polttopuupalvelun toimintatavan muutos" polttopuut tilataan nuotiopaikoille noin metrin pölleinä, josta ne täytyy itse pilkkoa klapeiksi. Nuotiopaikoille hankitaan sahat ja kirveet.

Vaihtoehdossa 2 "Polttopuupalvelun lakkauttaminen" kunta ei enää hanki nuotiopaikoille polttopuita. Jokainen retkeilijä tuo omat polttopuut tai toiminta ulkoistetaan ulkopuoliselle operaattorille.

Valmistelijat: yhteisöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki

	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kunta-strategia	Ei strategiakytköstä	Ei strategiakytköstä	Ei strategiakytköstä
Talous	Ei muutosta	Vuosittainen menosäästö: 10 000 euroa	Vuosittainen menosäästö: 42 000 euroa
Henkilöstö	Ei muutosta	Ei vaikutuksia	Ei vaikutuksia
Muut		Kuntalaiset osallistuvat polttopuiden tekoon nuotiopaikoilla	Ilman polttopuita retkeilijät saattavat tuhota puustoa nuotiopaikan ympäriltä. Ulkopuolinen operaattori laskuttaa retkeilijää polttopuista.

21. Kotihoidontuen kuntalisäpilotti

Nykytilanne	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Perheen ensimmäisestä alle 3-vuotiaasta kotona hoidettavasta lapsesta maksetaan 400 e/kk.	Perheen ensimmäisestä alle 3-vuotiaasta kotona hoidettavasta lapsesta maksetaan 200 e/kk.	Kotihoidontuen kuntalisä-toimintaa ei jatketa.
Perheen muista, alle 5-vuotiaista, kotona hoidettavista lapsista maksetaan 100 e/lapsi/kk.	Perheen muista, kotona hoidettavista alle 5-vuotiaista lapsista maksetaan 50 €/lapsi/kk.	

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Kotihoidon tuen kuntalisää pilotoidaan Lempäälässä 1.8.2023–31.5.2024 ja 1.8.2024–31.5.2025. Kuntalisän suuruus on nuorimmasta alle 3-vuotiaasta lapsesta 400 €/kk ja perheen muista alle 5-vuotiaista lapsista 100 €/kk. Pilotin aikana arvioidaan kuntalisän vaikutuksia kunnan talouteen ja varhaiskasvatuspalveluihin sekä tuotetaan tietoa perheiden kokemuksista ja valinnanmahdollisuuksista pienten lasten hoidon järjestämisessä. Pilotin aikana tuotettua tietoa hyödynnetään kotihoidon tuen kuntalisän jatkoa koskevassa päätöksenteossa. Pilotin 2023-2024 toteutuksessa on mukana 198 perhettä ja 279 lasta. Lapsista 200 on alle 3-vuotiaita.

Kuntalisäpilotilla panostetaan perheiden ja lasten hyvinvointiin tarjoamalla monipuolisesti valinnan mahdollisuuksia pienten lasten huoltajille. Huom. valtakunnallisena tavoitteena on varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen 100 %:iin.

Lempäälän kuntastrategian vision mukaan Lempäälän vetovoima koostuu sujuvasta arjesta sekä elämyksistä sen keskellä.

Valmistelijat: sivistysjohtaja Nina Lehtinen, varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari

	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kunta-strategia	Ei muutosta	Ei vaikutusta	Ei merkittävää vaikutusta koko kunnan tasolla: vaikuttaa yksittäisten perheiden sujuvaan arkeen
Talous	Positiivinen vaikutus kunnan talouteen: osa raskaus- ja perhevapaan sijaisuuksista on voitu jättää täyttämättä. Negatiivinen vaikutus: kunnan verotulot vähenevät, koska huoltaja ei ole palkkatyössä.	Vuosittainen menosäästö: 200 000 euroa Negatiivinen vaikutus: kunnan verotulot vähenevät, koska huoltaja ei ole palkkatyössä.	Vuosittainen menosäästö: 720 000 euroa Positiivinen vaikutus: huoltajat palaavat aikaisemmin palkkatyöhön perhevapaan jälkeen. Suora vaikutus kunnan verotulokertymään.
Henkilöstö	Päiväkotien väljempi paikkatilanne on vähentänyt varhaiskasvatuksen henkilöstön työkuormaa. Eikä tilapäisiä, poikkeusluvalla toimivia lisäryhmiä ole tarvinnut perustaa.	Sama vaikutus kuin nykytilanteella.	Ei vaikutusta.
Kuntalaiset	Positiivinen vaikutus: kuntalaisilla monipuoliset valinnan mahdollisuudet pienten lasten hoitamiseen. Huoltajat voivat valita, joko lapsen hoitamisen kotona tai kunnallisen/yksityisen varhaiskasvatuspalvelun.	Sama vaikutus kuin nykytilanteella.	Varhaiskasvatuspaikkojen riittävydessä saattaa ilmetä haasteita, mikäli kuntalisästä luovutaan kokonaan.
Lapset	Lapset ovat väljemmissä päiväkotiryhmissä. Osa lapsista siirtyy myöhemmin varhaiskasvatukseen piiriin.	Sama vaikutus kuin nykytilanteella.	Useampi lapsi siirtyy varhaiskasvatukseen piiriin.
Ympäristö	Oletettu positiivinen vaikutus. Lasta ei kuljeteta varhaiskasvatukseen autolla, eikä kotona lasta hoitava huoltaja kulje työpaikalle.	Oletettu positiivinen vaikutus. Sama vaikutus kuin nykytilanteella.	Oletettu negatiivinen vaikutus: lapsia kuljetetaan varhaiskasvatukseen ajoneuvoilla.
Yritykset ja työllisyys	Oletettu negatiivinen, väliaikainen vaikutus: huoltajat eivät kuulu käytettävissä olevaan työvoimaan.	Oletettu negatiivinen, väliaikainen vaikutus. Sama vaikutus kuin nykytilanteella.	Oletettu positiivinen vaikutus: huoltajat palaavat aikaisemmin palkkatyöhön perhevapaan jälkeen ja ovat näin käytettävissä olevaa työvoimaa.

22. Aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoiset järjestämistavat

Nykytilanne	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Aamu- ja iltapäivätoiminta jatkuu nykyisessä laajuudessa sisältäen esioppilaat sekä 1–2-luokkien oppilaat	Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään esioppilaille isoilla alakouluilla ja 1-luokkalaisille iltapäivätoimintaa	Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään esioppilaille

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa mukana oleville lapsille virikkeellistä ja turvallista toimintaa kouluajan ulkopuolella. Nykymallisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa on mukana 555 lasta (tilanne 2/2024). Toimintaa järjestetään 10 alakoululla klo 7–17 ja esioppilaille tarvittaessa klo 6:30 alkaen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajavakansseja on yhteensä 57, joista 16 on määräaikaista. Huom. vaihtoehtojen 1 ja 2 mukaiset henkilöstömuutokset edellyttävät erillisten yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämistä.

Huom. tarkasteltavat vaihtoehdot eivät kosketa vaativan erityisen tuen oppilaita, joille toimintaa järjestetään joka tapauksessa.

Lempäälän strategiatavoitteen mukaan lapsen oikeudet toteutuvat kunnan palveluissa, ja lapset ja nuoret vaikuttavat itselleen merkityksellisiin asioihin. Lempäälä täyttää lapsiystävällisen kunnan kriteerit. Strategian vision mukaan Lempäälän vetovoima koostuu sujuvasta arjesta sekä elämyksistä sen keskellä.

Valmistelijat: kehittämispäällikkö Tuija Ylä-Himanka ja pedagoginen suunnittelija Tuija Kallio

	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kunta-strategia	Strategian mukainen: mahdollistaa sujuvan arjen	Strategian mukainen: mahdollistaa sujuvan arjen	Strategian vastainen: lasten oikeudet eivät toteudu täysin yhdenvertaisesti tai polarisaatiota ehkäisten. Ei tue lempääläisten perheiden sujuvaa arkea. Lempäälän vetovoima perheiden keskuudessa voi laskea.
Talous	Ei vaikutusta.	Vuosittainen menosäästö: 58 000 euroa	Vuosittainen menosäästö: 914 000 euroa
Henkilöstö	Ei muutosta. Avautuneiden vakanssien täyttötarvetta arvioidaan lapsimäärää vasten osana normaalia toimintaa.	Vähentää henkilöstön työmäärää 6 henkilötyövuoden verran. Edellyttää erillistä yhteistoimintamenettelyä.	Vähentää henkilöstön työmäärää 31 henkilötyövuoden verran. Edellyttää erillistä yhteistoimintamenettelyä.
Kuntalaiset	Ei vaikutusta.	Negatiivinen vaikutus: aamu- ja iltapäivätoiminnan palvelutaso kaventuu. Vain kaikista pienimmät oppilaat perheineen saavat palvelua. Kuljetusten järjestäminen huoltajien toimesta (toissijainen koulupaikka), jos aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan harvemmissa paikoissa.	Negatiivinen vaikutus: aamu- ja iltapäivätoiminnan palvelutaso kaventuu huomattavasti. Kuljetusten järjestäminen huoltajien toimesta (toissijainen koulupaikka), jos aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan harvemmissa paikoissa.
Lapset	Ei vaikutusta.	Kyläkoulujen apip-toimintaa tarvitsevat esioppilaat siirtyvät isoille alakouluille. 2-luokkalaisia jää toiminnan ulkopuolelle 80–90 (arvio), lisäksi mahdollisesti 1-luokkalaisia. 2-luokkalaisilla lisääntyvää yksinoloa ja yksinkulkua, myös joillakin 1-luokkalaisilla. Osa lapsista jää aamuisin ja iltapäivisin ilman aikuisen läsnäoloa, tukea ja ohjausta.	Koululaisia jää toiminnan ulkopuolelle 297. Koululaisilla on lisääntyvää yksinoloa ja yksinkulkua. Koululaiset jäävät aamuisin ja iltapäivisin ilman aikuisen läsnäoloa, tukea ja ohjausta. Toimintaa tarjottaisiin vain esioppilaille (n. 258 hlö). Esioppilaiden toiminta tarjottaisiin isoilla kouluilla, jolloin ryhmäkoot kasvavat.
Ympäristö	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.
Yritykset ja työllisyys	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.

23. Valtakunnallisen perusopetuksen tuntijaon ulkopuoliset tunnit

Nykytilanne	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Lempäälän kunta mahdollistaa valtakunnallisen perusopetuksen tuntijaon ylittävien tuntien toteuttamisen (2 eri tuntia)	Luovutaan toisesta tunnista	Ei tarjota valtakunnallisen perusopetuksen tuntijaon ylittäviä, opetuksen järjestäjän päättämiä tunteja

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Lempäälän kunnassa on valtakunnallisen perusopetuksen tuntijaon ylittäviä ja opetuksen järjestäjän päättämiä tunteja. Elokuusta 2024 lähtien näitä ovat olleet:

-6. vuosiluokalla liikunnan kolmas tunti

-7. vuosiluokalla luokanvalvojan tunti/laaja-alaiset hyvinvointitaidot

Liikunnan kolmas tunti

Lasten ja nuorten liikkumattomuus on viime vuosina lisääntynyt rajusti (Kouluterveyskysely). Myös lasten harrastaminen seuroissa on viime vuosina vähentynyt. Tutkimusten mukaan lasten oppimista voi tehostaa liikunnan avulla; lyhytkin liikuntatuokio parantaa keskittymiskykyä. Erityisesti koronavuosien aikana tilanne heikkeni romahdusmaisesti. Asia on koulussa ja yhteiskunnassa tiedostettu, mutta keinot taistelussa ruutu-aikaa vastaan ovat vähissä.

Hyvinvointitunti

Nuorten epäasiallinen käyttäytyminen on lisääntynyt, mikä näkyy myös vapaa-ajan toiminnoissa. 7. vuosiluokalla ollaan herkässä iässä ja some-maailman rinnalla on tärkeää oppia elämään arjessa itsensä ja toisensa kohdaten. Tutkimusten mukaan lapset ja nuoret tarvitsevat kasvaakseen tasapainoiseksi aikuiseksi vahvoja tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Tunteihin sisältyvien taitojen tarve ja merkitys on nuorten elämässä suuri. Tunnit tukevat luokanvalvojan työtä ja auttavat ryhmäytymisessä. Tunnit toimivat myös keinona kiusaamista ja epäasiallista käyttäytymistä vastaan. Tunnit on koettu lähtökohtaisesti positiivisiksi. Hyvinvointitunnit ovat ikäryhmän kohtaamispaikka.

Huom. valtakunnallista perusopetuksen tuntijakoa ollaan uudistamassa hallitusohjelman mukaisesti siten, että alakouluun lisätään kolme (3) vuosiviikkotuntia yhteensä äidinkieleen ja matematiikkaan 1.8.2025 lähtien. Tämä tulee lisäämään kustannuksia 210 000 euroa lukuvuodessa koko kunnan tasolla.

Kuntastrategian painopisteen mukaan panostamalla lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä koulutukseen edistämme asukkaiden juurtumista Lempäälään. (Lasten ja nuorten valoisa tulevaisuus.) Strategiatavoitteen mukaan liikkumattomuuden kustannukset ovat strategiakaudella vähentyneet.

Valmistelijat: rehtori Sanna Oikarinen, rehtori Janne Viitala, hallinnon suunnittelija Tuija Hakala, sivistysjohtaja Nina Lehtinen

	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kunta- strategia	Ei muutosta	Osin strategian vastainen: voi vaikuttaa esim. liikkumattomuuden kustannuksiin	Osin strategian vastainen: sama kuin vaihtoehdossa 1.
Talous	Ei muutosta	Vuosittainen menosäästö: 70 000 euroa	Vuosittainen menosäästö: 137 000 euroa
Henkilöstö	Ei muutosta	Liikunnan kolmas tunti: käytännössä opettajien opetustunnit vähenevät. Hyvinvointitunti: opettajien ansioihin vaikuttavat tunnit vähenevät.	Opettajien ansioihin vaikuttavat tunnit vähenevät.
Kuntalaiset		Liikunnan kolmas tunti: liikkumiseen kannustaminen jäisi entistä enemmän perheiden vastuulle	Sama vaikutus kuin vaihtoehdossa 1
Lapset		Oppilaiden viikkotuntimäärä vähenee tunnilla. Liikunnan kolmas tunti: heikentää oppilaiden arjessa jaksamista. Arkiliikunta vähenee. Hyvinvointitunti: yksittäiselle nuorelle oppitunti voi olla ainoa paikka, missä yhdessä ikäryhmäläisten kanssa aikuisen johdolla on turvallista keskustella ja kuunnella ajankohtaisia asioita. Koko luokan yhteiset ja luokanvalvojan vetämät kiireettömät kohtaamiset vähenevät. Epäasialliseen käyttäytymiseen puuttuminen vaikeutuu.	Sama vaikutus kuin vaihtoehdossa 1
Ympäristö	Ei muutosta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Yritykset ja työllisyys	Ei muutosta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

24. Palvelukäytävän aukioloajan lyhentäminen

Nykytilanne

Palvelukäytävä palvelee maanantaista perjantaihin (ma-ti klo 8-19, ke-pe klo 8-18)

Vaihtoehto 1

Palvelukäytävän palveluaikaa lyhennetään virastoaikaan (ma-pe 8-15.45 tai 9-16.45)

Arvioitavan asian kuvaus ja taustat

Nykyisten aukioloaikojen mukaan Lempäälä-talon Palvelukäytävä palvelee kuntalaisia ja muita asiakkaita maanantaista perjantaihin:

-ma-ti klo 8-19, viimeinen tunti vain sähköisesti
-ke-pe klo 8-18

Palvelukäytävä palvelee kuntalaisia seuraavissa asioissa: opastus, neuvonta ja digineuvonta, Lempon Parkin 1h ilmainen pysäköinti, asiakirjojen nouto ja vastaanotto, kassapalvelut, tietokoneet asiakaskäyttöön, tulostus- ja kopiointipalvelut, matkailuneuvonta, Lempäälä-tuotteiden ja -kirjojen myynti, avaimet kuntosaleille, liikuntasaleille, saunoille, nuorisotiloille ym., Vuoreksen maanvastaanottokentän poletit, kaivovesinäytekaukukset.

Palvelukäytävällä toimii myös valtiollinen asiointipiste. Kuntalaisille tarjotaan koko aukioloajan myös Kelan, Te-palveluiden ja Veron asiakaspalvelua.

Asiakkaat hoitavat mm. liikunta- ja kuntosaliavaimien sekä muiden vapaa-ajan tilojen avaimien noutoa ja palautusta. Työllisyyspalveluiden sekä Kelan asiakkaat käyvät täyttämässä ja palauttamassa lomakkeita ja Lempon Parkin asiakkaille myönnetään pysäköintietua. Lisäksi palveluneuvojat hoitavat puheluita, sähköposteja ja chat-palvelua.

Laaja aukiolo mahdollistaa kuntalaisten digituen, yhteistyökumppanien asiakaspalvelun sekä Postin pakettiautomaatin käytön. Laajat aukiolot mahdollistavat työssäkävien asiakaspalvelun, joko ennen töiden alkua tai sen jälkeen. Laajat aukioloajat on mahdollistanut myös työllistettyjen, työkokeilijoiden ja harjoittelijoiden ottamisen Palvelukäytävälle.

Asiakaskuntana työssäkäyvät ovat suurin ja aktiivisin joukko mm. seuratoimijoina, jotka tarvitsevat avaimien päivitys-, nouto- ja palautuspalveluita. Kuntosaliasiakkaat käyttävät iltaisin asiakaspalvelua kuntosaliavaimien ostoon ja päivittämiseen. Lempäälä-talon aktiivinen toiminta myös ilta-aikaan luo tarpeita neuvonnalle ja opastukselle.

Asiakkaita käy klo 16-18 välillä vaihtelevasti. Asiakasmäärä on noin 15 kävijää tunnissa. Iltaisin asiakaskuntaa ovat erityisesti työssäkäyvät kuntalaiset.

Huom. vaihtoehdon 1 mukainen sopeutustoimi edellyttää erillisen yhteistoimintamenettelyn käynnistämistä.

Kuntastrategian tavoitteena on lisätä henkilökohtaista palvelua. Kuntastrategian mukaan kunta tarjoaa palvelut ihmisille ja yrityksille mutkattomasti kasvokkain tai digitaalisesti. Me olemme helposti tavoitettavissa ja arvostamme vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa. Kun meiltä kysytään, me vastaamme.

Valmistelijat: palvelukoordinaattori Emmi Ikonen, hallintojohtaja Riina Kivistö

**Nykytilanne:
Vaihtoehto 0****Vaihtoehto 1**

Kunta-strategia	strategian mukainen: mahdollistaa kuntalaisten henkilökohtaisen palvelun (myös ilt-aikaan)	strategian mukainen: mahdollistaa kuntalaisten henkilökohtaisen palvelun (vain päiväaikaan)
Talous	Ei muutosta	Vuosittainen menosäästö: 30 000 euroa
Henkilöstö	Ei muutosta	Vähentää 1 henkilötyövuoden tarpeen. Edellyttää erillistä yhteistoimintamenettelyä. Organisaation sisäiset tukipalvelut vähenevät laskutus-, tilaus-, selvitys- varaus- ja viestintätehtävien osalta.
Kuntalaiset	Ei muutosta	Vähentää kuntalaisten mahdollisuuksia asiakaspalveluun ilt-aikaan, vähentää erityisesti työssäkäyvien asiakaspalvelua. Rajoittaa avaimien nouto- ja palautuspalveluita. Postipakettien nouto hankaloituu. Turvallisuus heikentyy ja ilkevallan riski kasvaa valvomattomassa tilassa. Ilt-aikaan järjestettävien tapahtumien neuvonta ja opastus heikentyy. Vierailijoiden kulkeminen Lempäälä-talossa hankaloituu.
Lapset	Ei muutosta	Vähentää asiakaskäytössä olevien tietokoneiden käyttömahdollisuutta ilt-aikaan
Ympäristö	Ei muutosta	Ei vaikutusta
Yritykset ja työllisyys	Ei muutosta	Negatiivinen vaikutus: Ideakeskuksen yritysten postien vastaanotto ja luovutus ilt-aikaan päättyy